

DE WIJNPERS

Mechelsevest 72 3000 LEUVEN

Telefoon: (016)23 69 51

Fax: (016)23 21 62

Instellingsnummer: 032938

2025 11 02

2025-1-BE02-KA121-VET-000342275

Job shadowing aan het Liceo Artistico Modigliani – Padova

18-23 oktober 2025 – Lore Laleman

Algemeen

De school bevindt zich in het centrum van Padova en is goed bereikbaar, ze ligt vlakbij het treinstation en bushaltes, wat handig is want vele studenten komen uit de omliggende gemeentes of zelfs uit andere provincies.

Het is een lyceum met algemene vorming en artistieke specialisatie en biedt een goede voorbereiding voor studenten die later naar de universiteit willen en iets willen gaan studeren in kunst, architectuur, design, audiovisueel etc. De school biedt een vijfjarig programma dat leidt tot het diploma voor kunstzinnig secundair onderwijs. De eerste 2 jaren zijn gemeenschappelijk en zodat alle leerlingen kunnen experimenteren met verschillende technieken en benaderingen, in de laatste 3 jaren kunnen ze zich dan specialiseren en kunnen ze kiezen uit 2 specifieke richtingen; beeldende kunst of architectuur en omgeving.

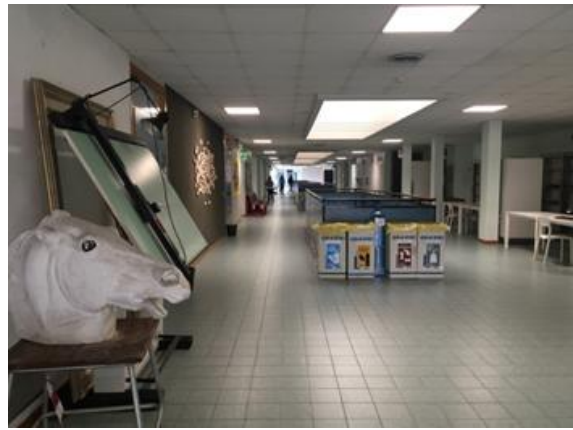

De leerlingen die hier starten in het eerste jaar hebben reeds 5 jaar lagere school en 3 jaar middenschool achter de rug. Dat betekent dat ze starten aan hun opleiding op de leeftijd van 14 jaar en deze afronden op de leeftijd van 19 jaar. Ik heb lessen mogen bijwonen in een 3de, 4de en 5de jaar. Qua leeftijd valt het 3de jaar dus te vergelijken met ons 5de jaar. Dat verklaarde

alvast waarom de Italiaanse leerlingen van het 3 de jaar al heel wat ouder en meer matuur leken als onze 3de jaars leerlingen.

De school

De leslokalen bevinden zich op 3 verdiepen aan weerszijden van een brede centrale circulatiehal met vides. De muren en rekken/kasten doen hier dienst als “wall of fame”, alle mooiere werken worden hier opgehangen en getoond; tekeningen, schilderijen, plannen, maquettes. Sinds de invoering van het verbod op gsm gebruik sinds dit schooljaar – al lijken sommige leerlingen / klassen maar ook leerkrachten nog niet helemaal mee te zijn - **hebben ze hier ook een bibliotheek geïnstalleerd met allerlei kunst – en architectuurtijdschriften om een alternatief te bieden. Waar moeten ze anders hun inspiratie halen?**

De lessen starten s'ochtends om 8 uur en eindigen om 14 uur, maar ze hebben ook op zaterdag les. Anders krijgt de school - wat lokalen betreft - de lessen moeilijk georganiseerd. Lesuren nemen een volledig uur in beslag.

Klassen zijn over het algemeen heel wat groter, tot een 24 leerlingen. Francesca die een rondleiding op de school gaf was duidelijk erg fier over hun nieuwe mobiele kast met laptops. Dat toonde aan dat de middelen bij hen toch heel wat minder zijn dan bij ons.

Wel is er plaats voor leerlingen met een beperking in het Italiaanse onderwijs. Elk van deze leerlingen wordt begeleid door een persoonlijke ondersteuner. Heel bijzonder en ook mooi vind ik dit inclusief onderwijs, niet enkel voor de leerling met een beperking maar ook erg leerrijk voor de andere leerlingen die op deze manier niet meer raar opkijken wanneer er eens iemand door de gangen gaat huppelen, luidkeels gaat zingen of plots gewoon graag een babbeltje met je slaat.

De praktijklokalen van de architectuurlessen zijn allen uitgerust met tekentafels met een horizontale lat die vasthangt aan de tafel. De leerlingen houden hun werk bij in hele grote mappen in een aantal kasten in het lokaal. Ook stonden er opvallend veel lichtbakken in de lokalen en de gangen. Dat maakt het wel handig om snel tekeningen van bvb. de omgeving op papier te zetten.

DE ARCHITECTUURLESSEN

Ik heb een 7 tal architectuurlessen bijgewoond tijdens mijn job shadowing. De meeste leerkrachten spraken zo goed als geen Engels, vandaar dat ik mij regelmatig tot de leerlingen gericht heb om soms wat meer te weten te komen.

De leerlingen die de richting architectuur volgen krijgen **6 uur architectuur en 6 uur LAB architectuur** per week. Het totaal aantal uren kunstvakken is dus ongeveer hetzelfde als we vergelijken met onze leerlingen van dubbele finaliteit maar de invulling er van is wel anders.

In Italië werken de leerlingen aan een minder groot aantal verschillende opdrachten voor verschillende vakken tegelijk (2 tegenover 4 bij ons) en is er meer tijd om aan 1 zelfde opdracht te werken (6 uur per week tegenover 3 uur per week bij ons). Daarnaast zijn ze ook een jaar langer op school en dus gemiddeld wat ouder. Ik denk dat ik stilletjesaan begin te begrijpen

hoe het komt dat de Italiaanse leerlingen - ondanks de losse sfeer en veel gebabbel in de lessen (toch opvallend eigen aan een Italiaans temperament) - in staat zijn om zo VEEL EN KWALITEITSVOL werk te maken voor 1 project. Ik ben behoorlijk onder de indruk.

Om het verschil tussen beide vakken te duiden roep ik graag even chat gpt ter hulp gezien de info die ik hierover kreeg wat mager uitviel.

CLASSE SBA					
Lunedì	Martedì	Mercoledì	Giovedì	Venerdì	Sabato
ITA+STORIA	ITA+STORIA	ARCHITETTURA	INGLESE	LAB FIG	ARTE
DONATELLI RITA	DONATELLI RITA	PIEROBON MARIA SILVIA	LOPRETE MARINELLA	MANCIN DAMIAN	CALABRIA MARIA CHIARA
A2	A14	A17	ABBIS	A29	A26
ITA+STORIA	ITA+STORIA	ARCHITETTURA	INGLESE	LAB FIG	INGLESE
DONATELLI RITA	DONATELLI RITA	PIEROBON MARIA SILVIA	LOPRETE MARINELLA	MANCIN DAMIAN	LOPRETE MARINELLA
A2	A14	A17	ABBIS	A29	A26
MATE+FISICA	MOTORIE	MATE+FISICA	MATE+FISICA	LAB ARCH	ARCHITETTURA
GIOVANNINI STEFANO	SPOLAORE FIORELLA	GIOVANNINI STEFANO	GIOVANNINI STEFANO	MARIN DARIO MARIO	PIEROBON MARIA SILVIA
A2	palestra	A14	A8	A6	A17
RELIGIONE	MOTORIE	ARTE	FILOSOFIA	LAB ARCH	ARCHITETTURA
FELTRIN ALBERTA	SPOLAORE FIORELLA	CALABRIA MARIA CHIARA	MORELLO MARINA	MARIN DARIO MARIO	PIEROBON MARIA SILVIA
A2	palestra	A14	A6	A6	A17
LAB ARCH	FILOSOFIA	ARTE	LAB ARCH	ITA+STORIA	
MARIN DARIO MARIO	MORELLO MARINA	CALABRIA MARIA CHIARA	MARIN DARIO MARIO	DONATELLI RITA	
A6	A8	A14	A6	A6	
LAB ARCH	MATE+FISICA	ITA+STORIA	LAB ARCH		
MARIN DARIO MARIO	GIOVANNINI STEFANO	DONATELLI RITA	MARIN DARIO MARIO		
A6	A6	A14	A6		
	ARCHITETTURA				
	PIEROBON MARIA SILVIA				
	A17				
	ARCHITETTURA				
	PIEROBON MARIA SILVIA				
	A17				

Lessenrooster van een vijfde jaar

Architectuur (of Discipline Progettuali – Architettura e Ambiente) is het ontwerp theoretisch vak dat meer gericht is op concept en methodologie: leren hoe je denkt en werkt als ontwerper/architect, vanuit ideeën, cultuur en analyse.

- **Architectonisch concept en ontwerp:** hoe men een ruimte of gebouw conceptualiseert.
- **Analyse van stedelijke en landschappelijke contexten.**
- **Milieu en duurzaamheid:** ruimtelijke keuzes in relatie tot omgeving en mens.
- **Geschiedenis en theorie van architectuur** – begrip van stijlen, technieken, structuren.
- **Ontwerp- en representatietechnieken** op papier en digitaal (bijv. CAD, 3D-modellering, planimetrie).
- **Projectmethodologie:** hoe een idee evolueert tot een ontwerpvoorstel, met fases (concept, schets, plan, maquette, presentatie).

Lab architectuur (Laboratorio di Architettura) is het meer praktische, uitvoerende vak, dat meer gericht is op toepassing, experiment en materiële uitvoering van wat in architectuur wordt bedacht.

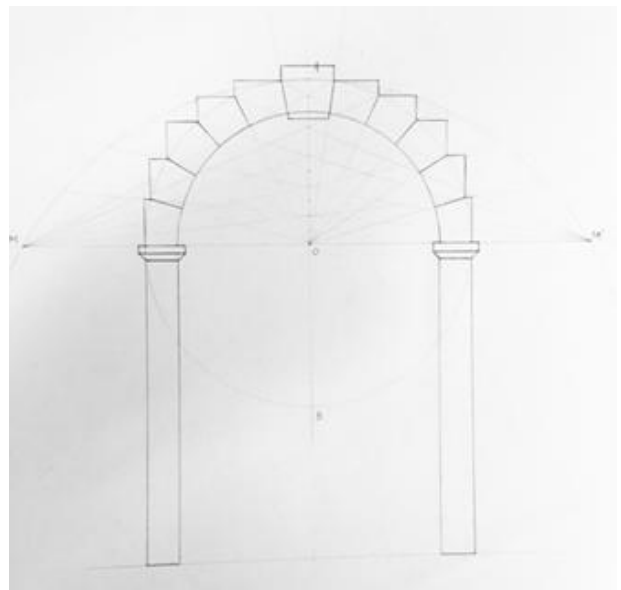
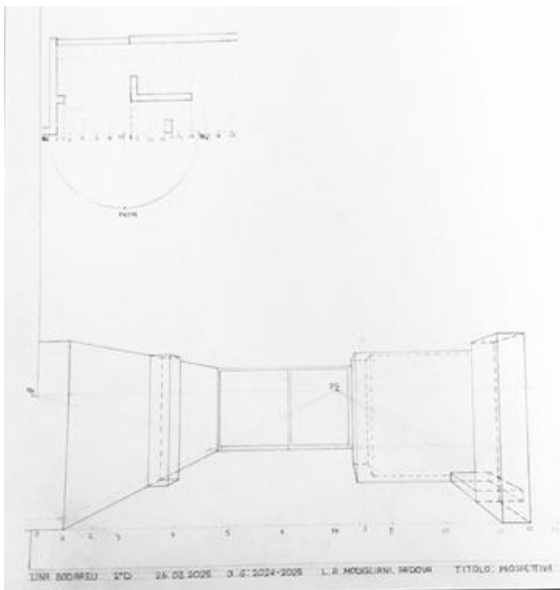
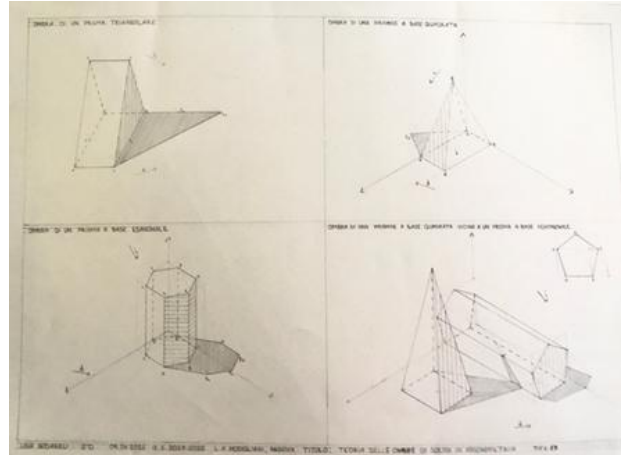
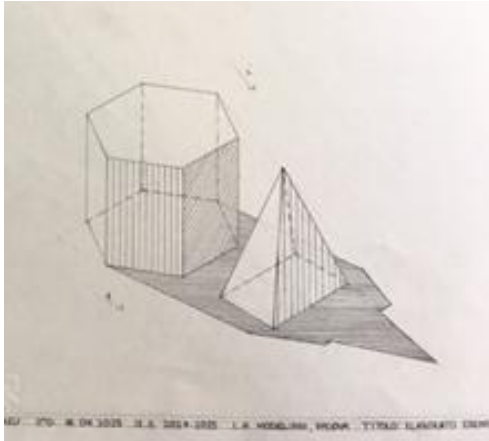
- Werken met **materiaal** (hout, karton, klei, digitale tools) om **maquettes** en **modellen** te bouwen.
- **Technisch tekenen** (handmatig en digitaal) van plattegronden, doorsneden, perspectieven.
- **Ruimtelijke compositie en maquettebouw** in schaal.
- **Experimenteren met volumes, licht, textuur, kleur** in architectonische context.

- Gebruik van **software** voor grafische representatie (CAD, SketchUp, Rhino, enz., afhankelijk van school).
- Samenwerking in groepjes: teamprojecten, vaak met deadlines en presentaties.

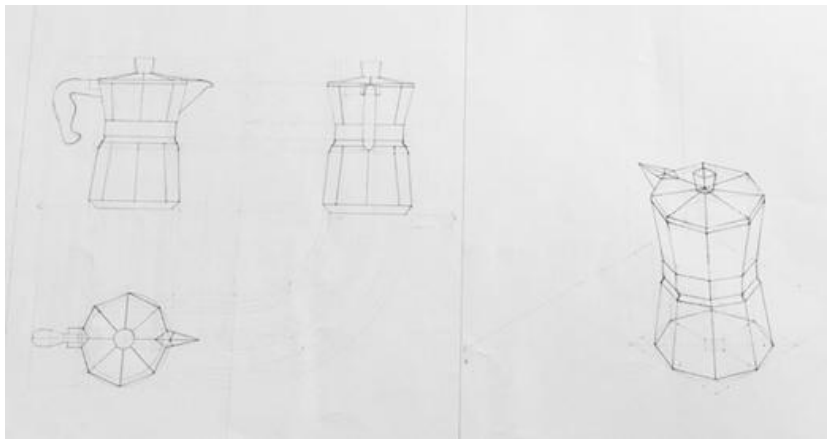
PER JAAR

1ste en 2de jaar (ons 3de en 4de)

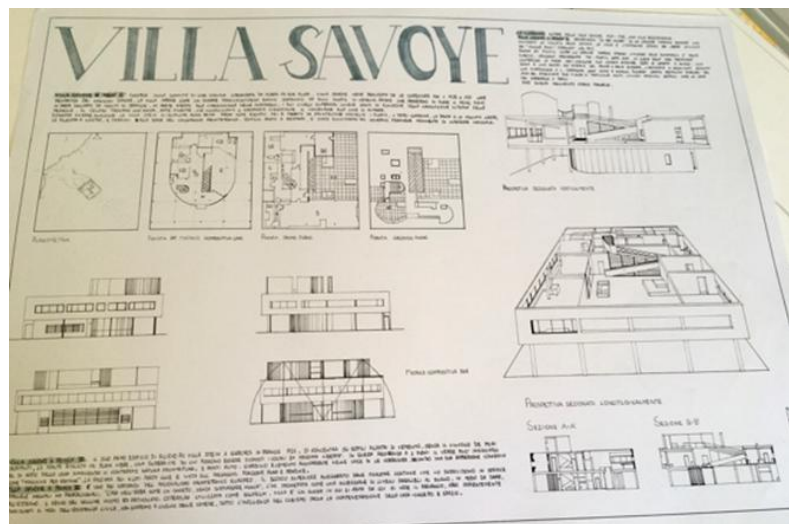
Hier zag ik vnl. klassieke of technische tekeningen; meetkundige figuren, Palladiaans venster, wetenschappelijke tekeningen van volumes, projecties en schaduw, rondbogen in perspectief, ruimte in perspectief vanuit een plantekening, aanzichten en perspectief van een object.

3de jaar (ons 5 de jaar)

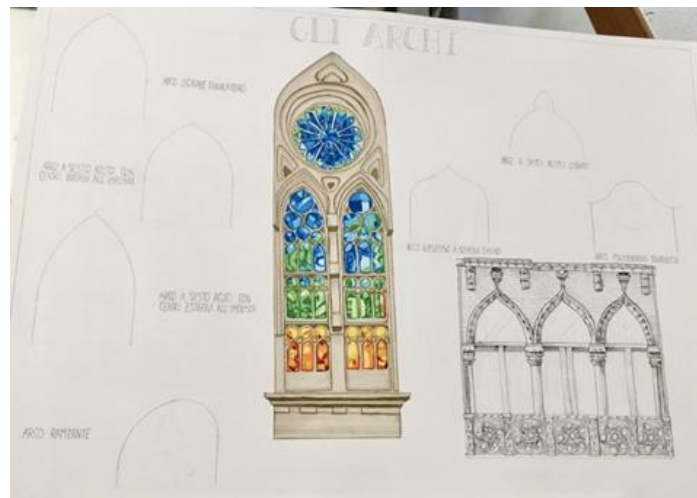
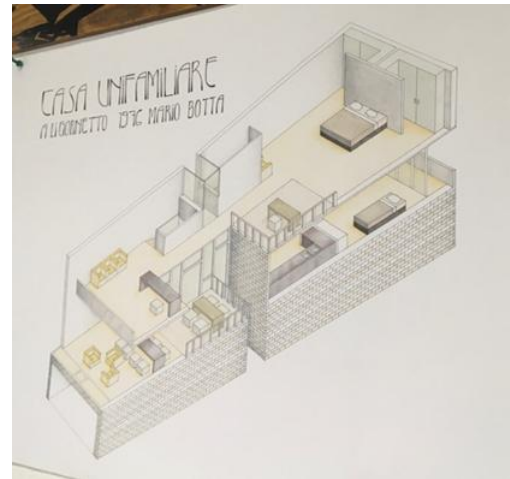
Een eerste les ging over **Villa Savoye van Le Corbusier**. Er werd het volledige uur gedoceerd en gefocust op de organisatie en de structuur van de woning. De leerlingen werden uitgedaagd in wiskundige berekeningen van volumes e.d. Elke leerling zal de villa vanuit een eigen invalshoek analyseren op een zeer verzorgde manier.

Met veel aandacht voor compositie, typografie en bijhorende tekst wordt dit onderzoek vorm gegeven in mooie presentatietekeningen. Ook waren de leerlingen in het bezit van een erg interessant handboek over architectuur.

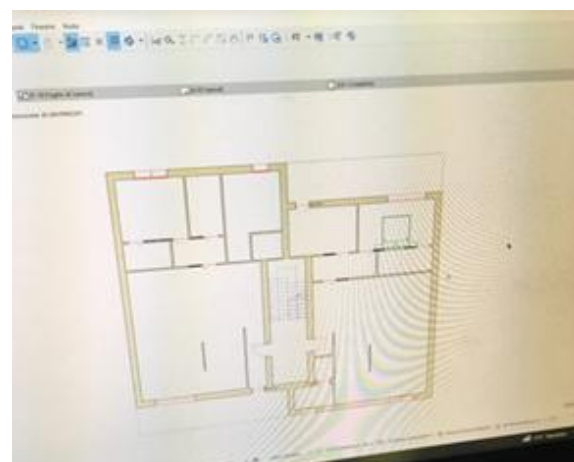
Een grondige theoretische kennis legt de basis voor het eigen werk. Vooral eer ze zelf gaan ontwerpen tekenen ze plannen, aanzichten, perspectief, isometrie, doorsneden en maken ze ook maquettes van een woning van een bekende architect. De **eengezinswoning** is omiskenbaar het thema van dit jaar.

Een andere oefening betrof het tekenen van architectonische elementen zoals rondbogen en spitsbogen. Eerst leren construeren met lat en passer en dan naar concrete afbeeldingen op zoek gaan om mooie tekeningen van te maken in verschillende technieken. Ook in het 3 de jaar worden nog technische tekeningen gemaakt van bestaande objecten of meubels maar de aanzichten worden dan aangevuld met bvb. een isometrische opbouw van de onderdelen, technische informatie zoals kleuropties, detailtekeningen, een doorsnede enz.

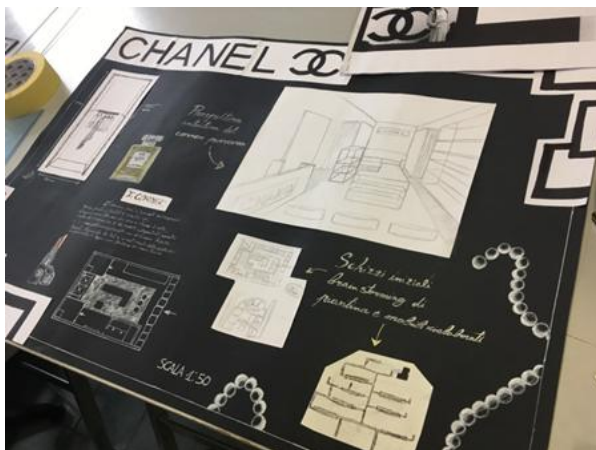
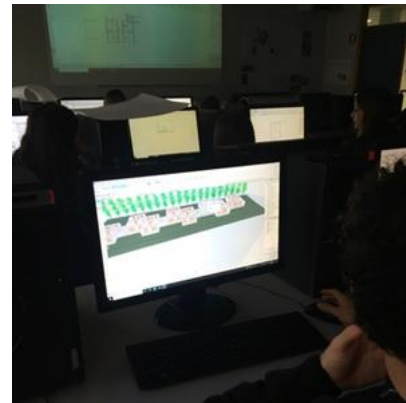

4de jaar (ons 6 de jaar)

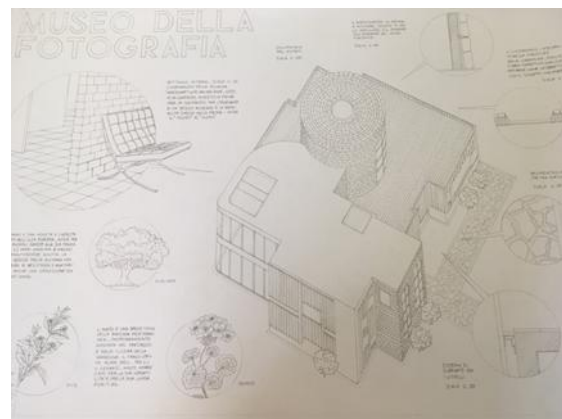
In deze les werkten de leerlingen met ARCHICAD op de computer. Ze hadden eerst een ontwerp van **geschakelde woningen** op papier getekend om ze nu op computer uit te tekenen. De leerkracht legde klassikaal uit hoe ze trappen konden tekenen, gaf individuele feedback of was werk van de leerlingen aan het evalueren.

In een andere klas van de richting beeldende kunst was de opdracht om een kledingmerk te kiezen en hiervoor een winkelhoek te ontwerpen. Deze leerlingen krijgen dus ook het vak architectuur! Dat is verassend. De architectuurtaal is belangrijk in Italië en krijgt dan ook een grotere plaats krijgt in het curriculum... niet zo heel gek natuurlijk als je naar de geschiedenis kijkt.

Het valt ook hier weer op dat analyse en onderzoek evengoed op groot A2 papier gebeurt en dat er dus niet 1 presentatietekening wordt gemaakt maar een hele reeks van presentatiebladen: 1 blad voor analyse en onderzoek, 1 blad voor de ontwerptekeningen en 1 blad voor de technische tekeningen. Er wordt steeds veel aandacht besteed aan lay-out, compositie, typografie en kleur.

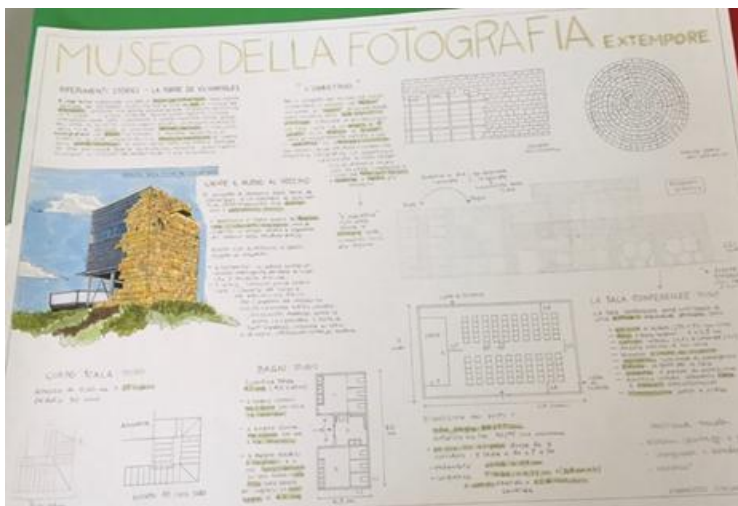
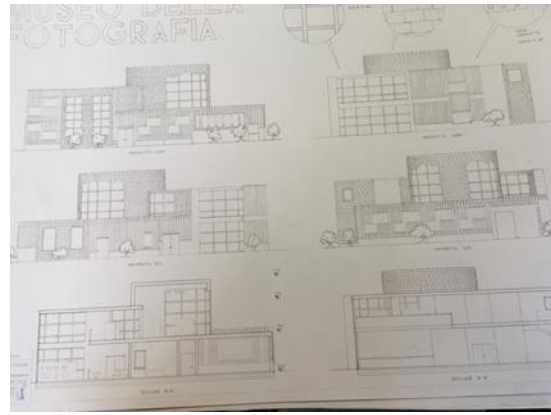
Dat is een groot verschil met onze praktijk waarbij er een groot deel van het werk voorbereidend in het schetsboek wordt uitgevoerd en de presentatie regelmatig beperkt wordt tot 1 tekening of 1 afgewerkt product. **5 de jaar (bestaat niet bij ons, leerlingen zijn 19 jaar)**

Om hun bezoek aan de Biënnale voor te bereiden hadden leerlingen de hadden opdracht gekregen om elk een paviljoen te onderzoeken om later voor te stellen voor de klas. Maar enkele Italiaanse leerlingen bleken ambitie te hebben in architectuur, anderen spraken bvb. over design, politieke wetenschappen...

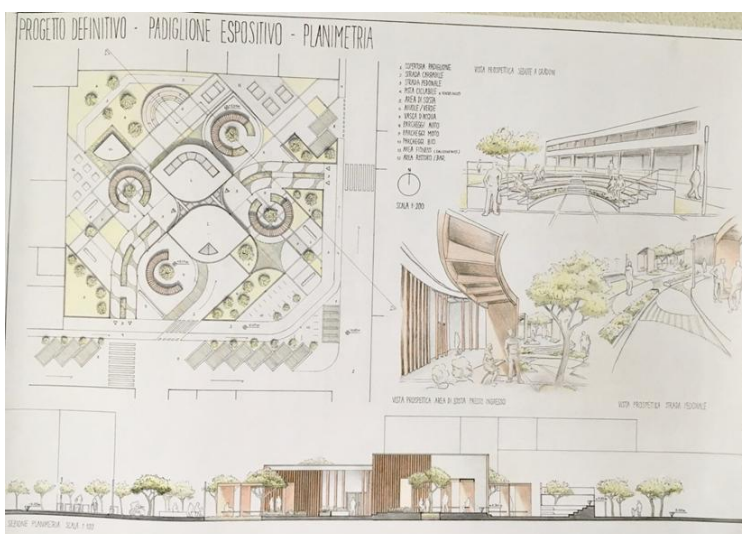
De leerlingen van het andere 5 de werkten aan een ontwerp voor een **museum van beeldhouwkunst** op een concrete locatie in Padua. Deze opdracht is een voorbereiding op het examen dat plaatsvindt op het einde van het schooljaar. De leerlingen krijgen dan 18 uur om

hun examenproef te volbrengen. De te behalen doelen of criteria om te kunnen slagen worden door de overheid bepaald. Andere projecten waren variaties op datzelfde thema; tentoonstellingsruimte, museum van fotografie... waarbij 1 dossier soms wel tot 7 van die grote bladen omvat!

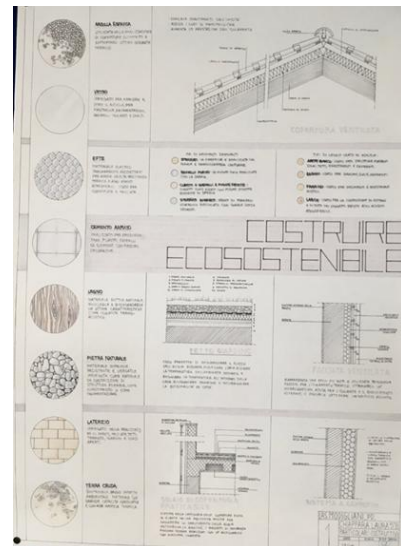
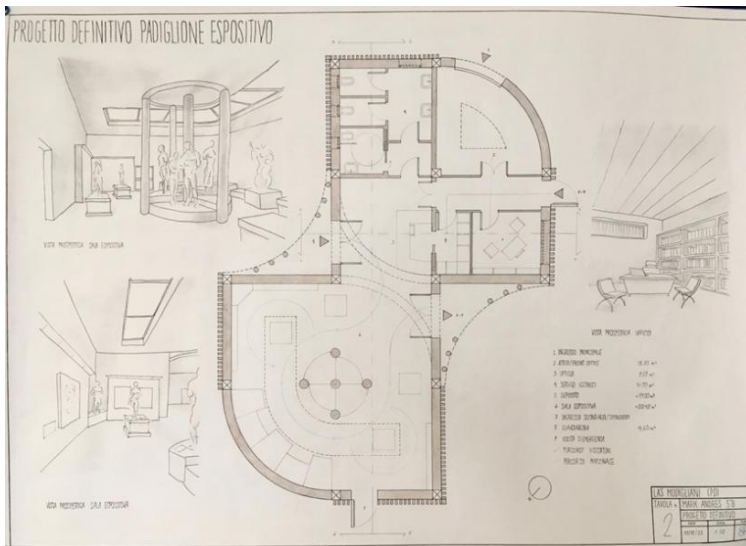
Nog wat knappe voorbeelden van 5 de jaars.

Deel van één project van één leerling

Opvallend is ook de aandacht voor het ontwerpen van landschap en buitenruimte. De naam van het vak ARCHITETTURA ET AMBIENTE, wat architectuur EN omgeving betekent geeft het belang er van aan.

In dit werk rechts zie je dan weer goed de aandacht voor het technische aspect van architectuur.

Geïnspireerd, voldaan en met nieuwe inzichten keer ik terug naar de Wijnpers danig onder de indruk van het werk van de Italiaanse leerlingen. Ik ben heel blij dat ik dit avontuur ben aangegaan en de kans gekregen heb om bij deze school op bezoek te gaan. Ik ben er warm onthaald geweest en de ervaring was erg inspirerend en verrijkend. Dank aan Erasmus en dank aan de organiserende collega. Hopelijk mogen nog vele andere leerlingen en leerkrachten hier in de toekomst van kunnen genieten!

Ciao!

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

Met dank aan

- Erasmus+ - KA1
- Het directieteam van De Wijnpers
- De leerkracht L. Laleman, architect – job shadowing
- Liceo Artistico Modigliani

#Erasmusplus#Europeancommission#dewijnpers